

ગોરીનાં ગીતો

દેશજી . પરમાર

ઔશીનાં ઝીતો

દેસળજી પરમાર

અમદાવાદ : ૧૯૮૫ —

જલેશી આદિતિ

હવે પછી જ પાશે
કૌભાર-કાવ્યો

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીયર્થ-સંગ્રહ
૧૪૭૮૮

[સર્વ હક સ્વામી સ્વપ્રીત]
અમદાવાદ

“ જીજની કલા સમી
હમી ને કાથમી”
એ....પુણ્યસ્મરણે

કિંધા ૬

આ રાસોનો ચાચ ભાગ ચોદેક વર્ષ નેટલો જુનો' છે અને બાકીના પાછળથી થએલાં ઉમેરણો છે. ધણાંક ગીતો જુદેજુદે સ્થળે માસિકોમાં અને રાસ-સમુચ્ચયોમાં છપાયાં છે; અને બીજાં અગ્રગટ પ્રથમવાર રજુ થાય છે. 'નંદાના નંદાના રાસ'ના ગુરુત્વાર્થજીમાં જન્મ પામીને મારા રાસોએ સ્વતંત્ર હોર લીધો છે. કેટલાક સ્વયંજી વૃત્તિમાંથી અને કેટલાક હથડતા કીમારની બાળાઓ પ્રત્યેની મારી શિક્ષણ પ્રવૃત્તિમાંથી મળી આયા છે.

જ્યા જ રાસ નવી કન્યાની મનોદયાના નાના નાના કણુ જેવા ફીસરે. અને તેમને જુદા જુદા સ્ત્રીસમાજોએ તેમ જ પુરકુમારીઓએ ગરબા હત્સવોમાં તેમજ રોરીઓમાં છુટક છુટક ઝીલેલા પણુ છે: ખાસ કરીને વનિતા-વિશ્રામની કન્યાવિદ્યાર્થીઓએ તેમને સત્કાર્યા છે. અને મને ખાતરી છે કે મારી કાઠિયાવાડી 'જિનબાઓ'ને પણ એ જરૂર સ્વીકાર્ય થશે. આવડી પ્રભ કંપનારંગી, કાઠીલી અને રસિકચતુર છે એવી શ્રદ્ધા આ નંદાનકડાં ગીતોમાંથી સૌ કોઈ ભેઈ શકશે.

કુટુંબજાવના તો ગીતોની ગંગાત્રી છે; પણ એમાં કુદરતનું દર્શન લાગે તો એ સંમમના એકમેળમાંથી નવી રાસચુષ્ટિ લાધે. આ સંમદમાં એવું રસાયન અદ્ધારે થવા પામ્યું છે ખરું; પણ વિષય કે ઠાળના વૈવિધ્યમાં ઉતરવાનો સમય મળ્યો નથી. છતાં સુખડ રૂપરંગે કાવ્યપ્રકાશન કરવું એ હાલ તો લેખકને માટે સાહસ છે. અંગ્રેજી ભાષામાં જે કાવ્યપ્રકાશનો બહાર પડે છે તેમની મેંબાઈના પ્રમાણમાં આપણાં કાવ્યપ્રકાશન સોપાં જ લેખાય-અલબત્ત, હાપ અને ઉઠાવ એટલાં કલાયુક્ત કે સુંદર ન હોય. પણ ત્યાંનાં વાંચકવર્ગ સંખ્યામાં વિશાળ, સંસ્કારી અને કવિતાનો હપાસક છે; અને તેથી ત્યાં કવિ-આપણા જુના કાળમાં હવે તેમ-પ્રાણ અને પ્રાણનો સબ છે.

ગૈત્રી પડવો

કલારી

સલાપોસ રાડ, ગવારો

અ ત્વ ણ

કાષ્ટ ઝીલણો, ૭	નહિ જૂલું, ૨૩
દર્શન, ૮	રસરાજ, ૨૪
આમંત્રણ, ૯	મારી વાડી, ૨૫
ફારે છે મ્હોર, ૧૦	ડાહરિયો, ૨૬
છર માફ ઉભરાણું રે, ૧૧	મેરલો નાચે છે, ૨૭
ગરબો, ૧૨	ભર રૂહો, ૨૮
માતા, ૧૩	વેણી વિખરાણી, ૨૯
માવડી, ૧૪	રીસામણી, ૩૦
બહેનીના બાલ, ૧૫	ભરો, ૩૧
વીરાનું બાળ, ૧૬	પતંગિયાનું ગીત, ૩૨
દોંગીબાઈ, ૧૭	વિમાન, ૩૩
હાલરડું, ૧૮	ચંદ્રલોકનાં બાલ, ૩૪
વીરો વધાવો, ૧૯	શું રે હશે ?, ૩૫
હોડલી, ૨૦	ક્યાં રે મયો ?, ૩૬
રસબાળા, ૨૧	ભાઈબહેન, ૩૭
સૌભાગ્ય બાળ્યાં, ૨૨	બહેનબા, ૩૮

લ્યો, ૩૯

રસચુંદડી, ૪૦

ભાવનાકુમારી, ૪૧

પુલખાળાનો રાસ, ૪૨

ચોગીખાળાનો રાસ, ૪૩

ઘેર આવળે રે, ૪૪

લ્યો લ્યો પાનખીડાં, ૪૫

આવળે, ૪૬

વીરપસલી, ૪૭

અમર હો, ૪૮

વસંતપ્રાણ, ૪૯

પુલકું કરમાણું રે, ૫૦

ફહાનકુમાર, ૫૧

મોહનમૂર્તિ, ૫૨

બાર પધારો રાજ, ૫૩

પૂર્વની પૂજા, ૫૪

વર્ષાનો રાસ, ૫૫

જૈશવનો રાસ, ૫૬

મારાં પુલ, ૫૭

મોગરાની માળ, ૫૮

એક જાણુ

મારા મિત્ર બચુભાઈ શવત મૂળથી જ આ રાસોને વસંત નજરે હોતેલા આવ્યા છે અને 'કુમાર'ના મુદ્રક અને પ્રકાશક તરીકે કલામય રીતે સંસ્કારવા આવ્યા છે. આ માયાભરી સંભાળ માટે હું એમનો અતિથણી જાણી છું. કદાચ આ પ્રકાશન એમને હાથે થઈ શક્યું હોત તો વધુ સુડોળપણે શોધત,

કોઈ જીલશે

૧

દેવ પૂજનાં પુલકાંની છાપડીઃ
ઠેસ આવી કે કરથી સરી પડી રે
કોઈ ખરતા તાર લિયા એ જીલશે.

૨

પાંખ ઉગતી કાયલ એક બાપડીઃ
ઉંચાં આકાશે એ ઉડતાં પડી રે
કોઈ મુતા ટહુકડા એ જીલશે.

૩

નવો ચોડ્યો સૌભાગ્યતણે ચાંદલોઃ
ઉડી પવને ક્ષણે અગને પળે રે
કોઈ અમૃતનાં ઝિંદુઓ એ જીલશે.

૪

એક હેતનો હણાયલ જોગીડોઃ
એની આંસુની ધાર રણમાં ઢળે રે
કોઈ અંતરનાં મોતીઓ એ જીલશે.

૫

ઢળે પાતાળે માનવસાગરિયોઃ
મહી કે કે હાઈમાંઓ છુડતાં બળે રે
કોઈ આત્માનાં તેજ બાલ જીલશે.

દર્શન

મને એ દેવીનાં દર્શન.

જાગે મારે સોણુલે
રસમય સૃષ્ટિ એક;
દીવી દેવીતણી જલે
ઝરતી પુલ અનેક:

પ્રુ લો માં દેવીનાં દર્શન
મને એ દેવીનાં દર્શન.

પંખીડાં ઉડતાં રમે
સૌ રચતાં સંગીત;
આનંદે ડાળી નમે
ગાતી અદ્ભુત ગીત:

ગી તો માં દેવીનાં દર્શન
મને એ દેવીનાં દર્શન.

આલુડાં હસતાં રડે
રોતી વા દળ હાર;
વૃક્ષે જ્યાં વેલી ચડે
પડતી આસુધાર:

આં સુ માં દેવીનાં દર્શન
મને એ દેવીનાં દર્શન.

આ મંત્ર છુ

રસિયાંની માયાને માટ, આવો બાળાઓ.

હમયે છે કુંકુમ

પ્રાણે છે ચંદન

ઠારો આ ઉન્હાં લલાટ, આવો બાળાઓ.

મેલા ને જૂના

સૂકા ને સૂના

રેલાવો જીવનધાટ, આવો બાળાઓ.

અંતરની ભાષા

દેવી સુ આશા

બુલાવો પૃથ્વીને પાટ, આવો બાળાઓ.

જગજનની દેવીઓ !

રમે રસ કેલીઓ

જગાવો આત્મનવાટ, આવો બાળાઓ.

ફેરે છે મહોર

૧

ફેરે છે મહોર, બેની ! ફેરે છે મહોર;
ઉર ફેરા આંખલે ફેરે છે મહોર:

નાચે વસંત કિશોર
બેની ! નાચે વસંત કિશોર
ત્રેમ ફેરા આંખલે ફેરે છે મહોર..

૨

ફેરે છે મહોર, બેની ! ફેરે છે મહોર;
ઉર ફેરા આંખલે ફેરે છે મહોર:

રાચે કિશોરીનો શોર
બેની ! રાચે કિશોરીનો શોર
પ્રભુ ફેરા આંખલે ફેરે છે મહોર..

ઉર માંહે ઉભરાણું રે

નિદ્રા મહીં હતી સુતી હું સ્વપ્નમાં;

ત્યાં છુટયું અથાગ રસપૂર:

ઉર માંહે ઉભરાણું રે.

જાગી, યેઠી, હું તો ઝળકીને ઉભી;

રહું ભીંજવે અપાર રસપૂર:

ઉર માંહે ઉભરાણું રે.

ઉઘા આકાશ રહું પાતાળ નીચું;

જાય વચ્ચે વહાં રસપૂર:

ઉર માંહે ઉભરાણું રે.

નિદ્રા મહીં પાછી સુતી હું સ્વપ્નમાં;

તોય કેમે શમે ન રસપૂર:

ઉર માંહે ઉભરાણું રે.

ગ ર યો

મૈયા રમે આ મૈયા રમે હો
હધિયા ફેરા ગરબે મૈયા રમે.

દીવા પ્રગટાવે મા ગરબામાં ગરવા;
ધૂરે એ તેલ — સહુ ફેરી એ અમે. હો

રૂડાં માતાજી રૂડા ગવરાવે ગરબા;
ધીમાં ધીમાં ચાલી ઝીલિયે અમે. હો

ગાઈએ ને નાચીએ ગરબાના ધુપમાં;
કે ના દમે — દુઃખ સહુ ચે અમે. હો

માજી સદા જો ગરબે સમાતાં;
રમે રમાડે તો બહુ ચે અમે. હો.

માતા

સુખદુઃખમાં કદી સૌએ જુલાયે;
જુલી જુલાય ન...એક મારી માતા.

જાલાં દેખી માં મનકું પુલાયે;
હૃયું ખુલે દેખી...એક મારી માતા.

ખારા સાગરિયામાં એ મીઠી વીરડી;
પાય અમીર સ...એક મારી માતા.

અખંડ બળે મારે માતાની દીવડી;
અમર જીવે જગ...એક મારી માતા.

વૃદ્ધિ ક્ષયે જોઈ દુનિયા ફરંતી;
સરખી સદા એ તો...એક મારી માતા.

માડી રક્ષે મને વિશ્વ ભરંતી;
જાઉં જહીં જોઈ...એક મારી માતા.

મા વ ડી

મને મીઠી સદા એક માવડી રે.

મારા આનંદની એ છે તલાવડી રે;

હું તો ન્હાતી લઉં સુખસાર:

મને મીઠી સદા એક માવડી રે.

ફૂલ ઝરતી એ તો મુજ માવડી રે;

મને વીલી મુકે ન લગાર:

મને મીઠી સદા એક માવડી રે.

મારા જીવનની એ પવનપાવડી રે;

કરે હેયાકરો ઉદાર:

મને મીઠી સદા એક માવડી રે.

મારી જનની તો પૃથ્વી સમોવડી રે;

એ સર્વે રસનો અવતાર:

મને મીઠી સદા એક માવડી રે.

જહેનીના બાલ

ઓ મારી જહેનીના બાલ !
તું ઉપર બહુ આવે જાલ.

કાળાં શાં લોચન વિશાલ !
રેલે તેમાં તેજ રસાલ.

આવો, તેડું તમને લાલ !
પીઠ અમી ચૂમી ગાલ.

ધીમી શી ડોલંત્રી ચાલ !
કાલા બોલ તો સુખદાલ.

તું તો નમણું દેવી પુલઃ
દેવે દીધું છે અણુમૂલ.

જહેની બોલે પોઠો બાલ !
ને અભેદે ખેલો લાલ.

વી રા નું બાળ

વીરાનું બાળ મારા વીરાનું બાળ;
બોળું શરમાળ મારા વીરાનું બાળ:

ગાલે ગુલાબ ને
પગલે ગુલાલ છે
ધેલું રમતીલું, મારા વીરાનું બાળ:

ભાલે વિશ્વાળ ને
આંખે રસાળ છે
હસતું હઠીલું, મારા વીરાનું બાળ:

કાને કુમુદકુલ
ફેડે બકુલમાલ
કાલું કિલકિલતું, મારા વીરાનું બાળ:

ચન્દ્રમામાં રમતું
તારલિયામાં ભમતું
જાલું બટુક, મારા વીરાનું બાળ:
વીરાનું બાળ મારા વીરાનું બાળ-

ઢીં ગી બા ઈ

આ સીડી—પગથિયાં ચડતાં કે
ઢીંગીબાઈ લપસી ગયાં રે..

ઉંચે માથે તે જાય લથડતાં કે
ઢીંગીબાઈ રડી પડ્યાં રે..

ઢીંગીની આંખ જણે તારાની કણ્ણીઓ;
માથે મખમલ શી બમર નમણ્ણીઓ:

આંખ કુટી, બમર પલ્લુ બાંગી કે
ઢીંગીબાઈ લપસી ગયાં રે..

ડોક ત્રાંસી, કમર થઈ વાંકી કે
ઢીંગીબાઈ રડી પડ્યાં રે:

હાડવૈદ પાસે જાઉં—ખભે ઉપાડું;
માંદી ઢીંગીને હું તો ઢોલિયે સુવાડું:

અહો, ઉઠ્યાં આળસને મરોડી કે
ઢીંગીબાઈ એઠાં થયાં રે..

સામસામી નજર ન્યાં જોડી કે
ઢીંગીબાઈ હસી પડ્યાં રે..

હા લ ર ડું

મારા લાઈલા ફરે નેને રે નીંદરડી;
 આવ ધીમે ધીમે ઘેને રે નીંદરડી: હાં.. હાં.. હાં
 તું તો વિશ્વ ભરી વિહરતી, નીંદરડી;
 ધ્યારા પારણે ફેરા ફરતી, નીંદરડી: હાં.. હાં.. હાં
 લાલ ઝોલાંએ ડોલાવ રે નીંદરડી;
 મુખ સોણાંએ હસાવ રે નીંદરડી: હાં.. હાં.. હાં
 એને ખેલવણે ખેલવળે, નીંદરડી;
 એને સોડ્ય મહીં સુવાડળે, નીંદરડી: હાં.. હાં.. હાં
 એ રડતાને રમાડળે, નીંદરડી;
 નવ ઉડળે- ના ઉઠાડળે, નીંદરડી: હાં.. હાં.. હાં

વી રો વ ધા વો

આરણે તોરણિયાં બંધાવો રે બેન વીરો વધાવોઃ
ગજરા ને હારલા બંધાવો રે બેન વીરો વધાવો.

આંગણે તો સાથિયા પુરાવો રે બેન વીરો વધાવોઃ
મીઠી પ્રસાદી બેંચાવો રે બેન વીરો વધાવો.

અક્ષત કુંકુમ લાવો રે બેન વીરો વધાવોઃ
બહુરંગી પુલ્કડાં વેરાવો રે બેન વીરો વધાવો.

વીરાને મહેલ પધરાવો રે બેન વીરો વધાવોઃ
ઝુલે ધીમેથી ઝુલાવો રે બેન વીરો વધાવો.

સાચો એ વીર બની આવ્યો રે બેન વીરો વધાવોઃ
કસરીઓ વાધો સોહાવ્યો રે બેન વીરો વધાવો.

જીતી અસુરોને આવ્યો રે બેન વીરો વધાવોઃ
દેવની આશિષોને લાવ્યો રે બેન વીરો વધાવો.

હો ૩ લી

નહાની હોડલી હો ખહેન,
જાલી હોડલી હો ખહેન,
ડોલે જળહિંડોળે ઘેલી
નહાની હોડલી હો ખહેન.

અમર દીવડી હો ખહેન,
દીપે કેવી એમાં પેલી
નહાની હોડલી હો ખહેન.

ઉપર ચાંદની હો ખહેન,
ઝુલે જળમાં ઝળહળ રેલી
નહાની હોડલી હો ખહેન.

જાલી હોડલી હો ખહેન,
એલે એવી હમડે ઘેલી
નહાની હોડલી હો ખહેન.

ર સ ખા ળા

તારાં જેતાં અખંડ રસજેન, જેનાં રસખાળા;
તરે તાજાં અનંત પ્રલવેણુ, જેનાં રસખાળાઃ

ભર્યા રૂડાં હલોહલ જેન, જેનાં રસખાળા;
કેવાં ઉપર ઉભરાય પ્રલવેણુ, જેનાં રસખાળાઃ

યુગે સુધી સુકાય ના જેન, જેનાં રસખાળા;
કરમાય ના કુંચાં પ્રલવેણુ, જેનાં રસખાળાઃ

જ્ઞાતાને નિવરાવવા જેન, જેનાં રસખાળા;
જ્ઞાતાની પૂજને પ્રલવેણુ, જેનાં રસખાળાઃ

સૌ ભાગ્ય લબ્યાં

સખિ ! આજે મહારાં સૌભાગ્ય લબ્યાં;
સૌભાગ્ય લબ્યાં કે મહારાં હાસ્ય લબ્યાં:
સખિ ! આજે મહારાં સૌભાગ્ય લબ્યાં.

સુતી ઉઠી કે સ્હામી જ માડી દીઠી;
એણે અમૃતની મીટ ભરી છાંટી મીઠી:
સખિ ! આજે મહારાં સૌભાગ્ય લબ્યાં.

મહને બાગે જતાં એક માળણ મળી;
એણે મહારે ગળે પુલમાળ લળી:
સખિ ! આજે મહારાં સૌભાગ્ય લબ્યાં.

મહને દેખીને મહિયારી પાછી ફરી;
એણે મહીને કટોરો આપ્યો ભરી:
સખિ ! આજે મહારાં સૌભાગ્ય લબ્યાં.

દેવમંદિરમાં એક વ્રાહ્મણ ઉભો;
એણે મંત્ર લણીને ચાંલ્યો કીધો:
સખિ ! આજે મહારાં સૌભાગ્ય લબ્યાં.

ન હિ બૂલું

એક સુતી સરિતા છાની રે, નહિ બૂલું;
મીટ ભર્યે નીરે ઉભરાણી રે, નહિ બૂલું.

એક સૂકી ઉભી વનવાડી રે, નહિ બૂલું;
પગ મુકયે બની પુલઝાડી રે, નહિ બૂલું.

એક ધસી સિંહણ મદમાતી રે, નહિ બૂલું;
હાથ ફેર્યે એ રમવા લાગી રે, નહિ બૂલું.

એક બેઠી પંખિણી રોતી રે, નહિ બૂલું;
વેણ કીધે આનંદે સ્હોતી રે, નહિ બૂલું.

એક વીણા લટકતી મુંગી રે, નહિ બૂલું;
પુંક દીધે એ ગાવા માંડી રે, નહિ બૂલું.

૨ સ રા જ

સાંજે ઉલટે ઉર ઉચાટ;
ભરતી નીરે નિરખું વાટ:
વળજો વહેલેરા રસરાજ.

જાગે ખાળક મળવા તાત;
જાતી એમ જ રડતાં રાત:
વળજો વહેલેરા રસરાજ.

પોપટ બોલાવે લઈ નામ;
ઉડતો પણ નવ જંપે ધામ:
વળજો વહેલેરા રસરાજ.

આંગણુ ઉભી સુકાય વનવેલ;
અડકે - પીતી નથી જળરેલ:
વળજો વહેલેરા રસરાજ.

દરદી દુખિયાં કરતાં સાદ;
પવને પ્હોંચે આ દુઃખનાદ ?
વળજો વહેલેરા રસરાજ.

મા રી વા ડી

મારી વાડીમાં આખો ફાલ્લો
શીળા છાયા ઢળતો, રસભર ફળતો રે
રમન્ને બાળાઓ.

નીચે ન્હાનકડી વેલી ફરતી
મીઠી વાસ પમરતી, પુલડાં ઝરતી રે
રમન્ને બાળાઓ.

ઝુલતી ડાળાઓ પોપટ ડોલે
બોલો રૂઝા બોલે, વનફળ ફોલે રે
રમન્ને બાળાઓ.

ટહોંકા કરતી કોયલ કાળા
રાગે આંખ રસાળી, પ્રેમે પાળી રે
રમન્ને બાળાઓ.

નિર્મળ નરિ સરવર હલકે
કોમળ કમળો મલકે, ઝરણાં ઝળકે રે
રમન્ને બાળાઓ.

જળમાં હંસાં રમતાં તરતાં
ન્હાનાં હરણો ચરતાં, ભય નવ ધરતાં રે
રમન્ને બાળાઓ.

પુલ પુલ ભમતા ભમરા ફરતા
જીવન રસમાં સરતા, ગુંજન કરતા રે
રમન્ને બાળાઓ.

મારી વાડીમાં આવો આવો
લ્યો આનંદનો લ્હાવો, હર્ષ રેલાવો રે
રમન્ને બાળાઓ.

ડાલરિયો

પ્રલડાં ફેરી વાડીઓમાં ડાલે ડાલરિયો
લીલવણી પાંદડીઓ
લાડે રમાડે;
પવને મધુર વેણુ બોલે ડાલરિયો:
પ્રલડાં ફેરીં

હળવેરી પાંખડીએ
કુળીઓ ખીલાવે;
મીઠો મદલરિયો પ્રલે ડાલરિયો:
પ્રલડાં ફેરીં

ધીમું ધીમું હસતો
ને સહુને હસવતો;
આછી આછી આંખડીઓ બોલે ડાલરિયો:
પ્રલડાં ફેરીં

કુંજ કુંજ ખેલે
સુગન્ધરસ રેલે;
ચાનવીને માંડવડે ડાલે ડાલરિયો:
જમલ ફેરી વાડીઓમાં ડાલે ડાલરિયો.

મો ર લો ના ચે છે

લીલા આસોપાલવની નીચે હો મોરલો નાચે છે;
દ્રાક્ષવેલોના માંડવા વચ્ચે હો મોરલો નાચે છે.

ધીમે હિંચેરી ડો ક ડો લ વ તો હો મોરલો નાચે છે;
રૂડી નાળુક કલગી જીલવતો હો મોરલો નાચે છે.

પા ય ધુ ધ રી ને ર જી કારે હો મોરલો નાચે છે;
પીંછ કળા તણા ઝ જી કારે હો મોરલો નાચે છે.

મુખે મીઠું મીઠું ધુધવતો હો મોરલો નાચે છે;
આંખે અમીઆંસુ ખેરવતો હો મોરલો નાચે છે;

સ્હામી સ્હામી પાંખો હલવતો હો મોરલો નાચે છે;
હિમો નીચો ને દેલને ફરતો હો મોરલો નાચે છે.

બ્ર મ ર રૂ હો

બ્રમર રૂહો એક રાત બ્રમર રૂહો.

પ્રલના ભોગી, બ્રમર રૂહો;
રસ આરોગી, બ્રમર રૂહો:
બ્રમર રૂહો એક રાત બ્રમર રૂહો.

મારા વીરા, બ્રમર રૂહો;
કાં અધીરા ? બ્રમર રૂહો:
બ્રમર રૂહો એક રાત બ્રમર રૂહો.

છે પ્રલકુંળે, બ્રમર રૂહો;
મનભર ગુંળે, બ્રમર રૂહો:
બ્રમર રૂહો એક રાત બ્રમર રૂહો.

મારા ભવને, બ્રમર રૂહો;
તાળ પવને, બ્રમર રૂહો:
બ્રમર રૂહો એક રાત બ્રમર રૂહો.

વેણી વિખરાણી

વાવી આંગણ મેં તો વેલડી
પાયું સીંચીને પાણી;

કળાઓ વીણી ગુંથી વેણી
ત્યાં તો વેણી વિખરાણી.

દોડી ગુંથીને દેખાડવા
મારે વીરે વખાણી;

બેઠી હરખે માયું હોળવા
ત્યાં તો વેણી વિખરાણી.

કળાઓ તો દેવતેજ ઝીલતી
કુંજી સધળી કરમાણી;

સૌએ હજી હતી ખીલતી
ત્યાં તો વેણી વિખરાણી.

કાં તો સુંદર બની ગુંથણી
એથી વેણી નજરાણી;

નિરખી પુરી ન સોહામણી
ત્યાં તો વેણી વિખરાણી.

કાં તો વેણી મારી લાડકી
ઘેલી હુંથી રીસાણી;

હેતે કાધી મેં ન્યાં વેણકી
ત્યાં તો વેણી વિખરાણી.

રી સા મણી

વેલીઓ ખેલે છે વૃક્ષકુંડમાં;
ખીલે આ જ માં ઉજ્જસઃ
એકલી ઉદાસ થું રી સા મણી ?

ઝમિઓ અનંત જળકુંડમાં;
મહી મી ન ના વિલાસઃ
એકલી ઉદાસ થું રી સા મણી ?

નાડીઓ વહે છે પ્રાણપૂરમાં;
ચડે હૃદયામાં હાસઃ
એકલી ઉદાસ થું રી સા મણી ?

સૃષ્ટિઓ સરે છે પ્રેમનૂરમાં;
રચે વિશ્વ રસરાસઃ
એકલી ઉદાસ થું રી સા મણી ?

ભ મ રે।

તારા ભમરાને જરી વારજો રે બેન,
મને રાતદિન રૂહે છે સતાવતો રે બેન;
તારા ભમરાને જરી વારજો રે બેન.

નાજાં પૂજનાં વીણું પ્રલડાં રે બેન,
સુંઘી ચાખી કરે છે અજીઠડાં રે બેન;
તારા ભમરાને જરી વારજો રે બેન.

એ ગાતાં ગુંજી ગુંચવાવતો રે બેન,
ભમી વાંસે ધણેરી ગભરાવતો રે બેન;
તારા ભમરાને જરી વારજો રે બેન.

જો સુતાં અંખોડલો છુટી જતો રે બેન,
તો વાળે ભરાધ છુપી બેસતો રે બેન;
તારા ભમરાને જરી વારજો રે બેન.

પ્રલ ફેંકું તો ધા ચુકવાવતો રે બેન,
જાઉં ગ્રાલવા તો ઝટ છટકી જતો રે બેન;
તારા ભમરાને જરી વારજો રે બેન.

પ તં ગિ યાં નું ગી ત

અમે સૃષ્ટિનાં બાલ સૌ પતંગિયાં રે લોલ;
કૂક લાતે રૂપે ને રજે રંગીઆં રે લોલ.

અમે રોપેરોપેથી પાછાં નાસીએ રે લોલ;
કુલે કુલે અડકીને ઉપર નાચીએ રે લોલ.

અમે માણસ મોટાં થકી ડરી જતાં રે લોલ;
નહિ ગામે શેરી કે ઘરે દુકતાં રે લોલ.

અમે પ્રેમ ને પવિત્રતાનાં પંથીએ રે લોલ;
રડા પ્રાણ ને સૌન્દર્ય કેરાં સંગીએ રે લોલ.

અમે પાંખે ચડેલ ર સદી વડાં રે લોલ;
દાણુ ઉડી અજવાળી ને શ્વમી જતાં રે લોલ.

અમે અંતરનાં સ્વપ્ન થાં પતંગિયાં રે લોલ;
નવા અરુણ પ્રભાતનાં ઉમંગિયાં રે લોલ.

અમે ધ્વિરનાં બાલ સૌ પતંગિયાં રે લોલ;
વિમલ જગનાં વિહારીએ પતંગિયાં રે લોલ.

વિમાન

મેં તો બાંધ્યું વિમાન એક ઉડતું રે લોલ;
બહેનાં, એમાં ગમે ગગન ઉડતું રે લોલ:

સુરજ તાપે તપી જરી ના જતું રે લોલ;
ભય ઉડતું અંધાર પટ વારતું રે લોલ:

વૃક્ષવેલીઓ નક્ષત્ર પાસ જમ્મ ભમે રે લોલ;
ચન્દ્રલોકના અમૃત વનમાં રમે રે લોલ:

ઉચ્ચે ભવાને રાતદિન અંખતું રે લોલ;
ધુળ માટીમાં ઝાઝું ના જંપતું રે લોલ:

ઉચ્ચે જતું એ પાંખ ફફડાવતું રે લોલ;
તોય પૃથ્વી ઉપર આંખ રાખતું રે લોલ:

મેં તો બાંધ્યું વિમાન એક ઉડતું રે લોલ;
બહેનાં, એમાં ગમે ગગન ઉડતું રે લોલ.

ચંદ્રલોકનાં બાલ

અમે તો ચંદ્રલોકનાં બાલ
અમારા શરદ ચોક વિશાલ;
અમે તો મીઠા સૌમ્ય મરાલ
અમારા તેજ કમળના ફાલ;

હોય શોક શું, હોય દુઃખ ત્યાં
રમીએ પુનમરાત,
બદુષ્ટ રજ રૂપેરી વેરી
લણીએ મંત્ર જરાક;

અમે તો રસ રંગીલા લાલ
અમારા ઉત્સવ ખેલ રસાલ;
અમે તો ચંદ્રલોકનાં બાલ
અમારા શરદ ચોક વિશાલ.

હાસ્ય દીખળ ને તોફાનોનો
અદ્ભુત મસ્ત પ્રદેશ,
કળા કાડ ને સ્વપ્ન ભરેલા
ચિત્ત લાવિ અંદેશ;

અમે તો પ્રાણ તણા પ્રતિપાલ
અમારા તરંગ કલ્પિત તાલ;
અમે તો ચંદ્રલોકનાં બાલ
અમારા શરદ ચોક વિશાલ.

શું રે હશે ?

૧

શું રે હશે જ્ઞેન શું રે હશે
મૂરજની આંખમાં શું રે હશે ?
શું રે હશે જ્ઞેન શું રે હશે
પવનની પાંખમાં શું રે હશે ?

૨

શું રે હશે જ્ઞેન શું રે હશે
પંખીનાં ગાનમાં શું રે હશે ?
શું રે હશે જ્ઞેન શું રે હશે
સિંધુના તાનમાં શું રે હશે ?

૩

શું રે હશે જ્ઞેન શું રે હશે
ગુરુજના જ્ઞાનમાં શું રે હશે ?
શું રે હશે જ્ઞેન શું રે હશે
યોગીઓના ધ્યાનમાં શું રે હશે ?

૪

શું રે હશે જ્ઞેન શું રે હશે
અંતરના હાસમાં શું રે હશે ?
શું રે હશે જ્ઞેન શું રે હશે
જગતના રાસમાં શું રે હશે ?

ક્યાં રે ગયો ?

ક્યાં રે ગયો એ ક્યાં રે ગયો ?
મારા પીંજરાનો પોપટ ક્યાં રે ગયો ?

કેવડાની પાંખ ને
માણેકની ચાંચ છે
હૈયાનો હાર ક્યાં છુટી પડ્યો ?
મારા પીંજરાનો પોપટ ક્યાં રે ગયો ?

કાટે છે વાંકડો
કસ્તૂરીનો કાંઠલો
અંતરનો પ્રાણ એ ક્યારે પળ્યો ?
મારા પીંજરાનો પોપટ ક્યાં રે ગયો ?

સોધી મેં શેરીઓ
જોયાં મેં જંગલો
મીઠાખોલો ના ક્યાં ચે મળ્યો,
મારા પીંજરાનો પોપટ ક્યાં રે ગયો ?

ભાઈ જહે ન

કેવડો લીલો ને લીલી લીમડી રે,
લીલુડાં ભાઈ ને જહેનનાં હેત;
દેવની દીધેલ ભાઈજહેન બેલડી રે.

મોરલો સુનો ને સુની વાદળી રે,
વી ખુટાં બેઠુ ઝુરે પરદેશ;
દેવની દીધેલ ભાઈજહેન બેલડી રે.

મોઝરો ડોલે ને ફરકે પાંદડી રે,
ભાઈજહેન હમયે રસસંકેત;
દેવની દીધેલ ભાઈજહેન બેલડી રે.

મેહુલો બોલે ને ઝમુકે વીજળી રે,
ભાઈજહેન ઝીલે અબોલ સંદેશ;
દેવની દીધેલ ભાઈજહેન બેલડી રે.

ખહે ન યા

અમર રૂહો.....ખહેનયા અમર રૂહો.

ભાઈની ખહેની અમર રૂહો,
પ્રાણની વેણી અમર રૂહો;

અમર રૂહો.....ખહેનયા અમર રૂહો.

માતની વેલી અમર રૂહો,
હેતની હેલી અમર રૂહો;

અમર રૂહો.....ખહેનયા અમર રૂહો.

હૃદય - કંકાવટી અમર રૂહો,
જગત-વિધાતરી અમર રૂહો;

અમર રૂહો.....ખહેનયા અમર રૂહો.

લ્યો।

પ્રાણના પ્રસાદ લ્યો।

પ્રાણ મહી રમ્ય રસદીવડો;

પ્રેમના પરાગ લ્યો।

પ્રેમમાં સુગંધી દેવકેવડો.

વદન વદન હાસ લ્યો।

વદને હૃદયે વસંતવાડીઓ;

હૃદય હૃદય રાસ લ્યો।

હૃદયે રેલી છે રંગમ્હારીઓ.

સૃષ્ટિનાં સુગીત લ્યો।

સૃષ્ટિમાં ધ્વનિ અનંત ગાનનો;

વિશ્વના વિહાર લ્યો।

વિશ્વમાં વિરાટ પરમાત્મ હો.

ર સ ચું દ હી

પ્રાણના પરાગદળી ચું દ હી રે,
એ ચુંદડીએ ચિરકૌમાર:
પ્રાણના પરાગદળી ચું દ હી રે.

હેયે અભંગ મનમૂરતિ રે,
એ મૂરતિએ ગીતગુંજર:
પ્રાણના પરાગદળી ચું દ હી રે.

જાગે જીવન — અજવાળિયાં રે,
કાંઈ છે હે રસકલ્સોલ:
પ્રાણના પરાગદળી ચું દ હી રે.

ચેતનનાં ચક્ષુએ ભીંન્નવિયાં રે,
એ તો પ્રીતમકીધો અંધોળ:
પ્રાણના પરાગદળી ચું દ હી રે.

ભાવના કુમારી

પોપચે વિરાળે ભાર ટ્રે મરસ થે ન નો,
નમને વસંતતેજ નીલમ ખીલે;
ભાવનાકુમારી ભાવભીની ભરી રે.

હંધડે ટહુક બોલ અંતર કે કિલ નો,
પ્રાણે હો પુષ્પગીત ચેતન ઝીલે;
ભાવનાકુમારી ભાવભીની ભરી રે.

અંગુલિયે છૂટતી જીવન અમૃત ઝડી,
પગલે મુકુનના સાથિયા ઝરે;
ભાવનાકુમારી ભાવભીની ભરી રે.

કાવ્યકલ્પનાની અધિદેવતા સરીખ ડી,
આછી થેરી તું કવિદષ્ટિયે તરે;
ભાવનાકુમારી ભાવભીની ભરી રે.

કું લ બા જા નો રા સ

હાં રે, ઘેલી...ઘેલી અકેલી પુલબાળા

હો રાસ રઢીઆળા મુકી જશો ન લોલ;

હાં રે, પેલી...પેલી અધુરી પુલમાળા

હો રંગ એ રૂપાળા ભુલી જશો ન લોલ;

લોચન ચઢશે મેહુલો, ચાતક કરશે સાદ;

પલપલ હેત-ઉજસમાં ખીલે બકુલ ગુલાબ.

હાં રે, જેવી...જેવી મધુરી વીજળ્યાળા

હો પંથ એ નિરાળા ચુકી જશો ન લોલ;

હાં રે, એવી...એવી હડીલી પુલબાળા

હો રાસ રઢીઆળા મુકી જશો ન લોલ.

મસ્તક ધરશું મોગરો, ચરણે ડોલરપુંજ;

પધાર પ્રભુની લાડિતી, કરીએ ધડીની ગુંજ.

હાં રે, પ્રાણુક્યારા હસે છ હરીઆળા

હો સાથ એ રસાળા તજી જશો ન લોલ;

હાં રે, બહેલી...બહેલી રીસેલી પુલબાળા

હો રાસ રઢીઆળા મુકી જશો ન લોલ.

પુલપુલ વાસ-પરાગમાં ભરી જા અંતરભાવ;

આપ જગતને બહેન ઓ ! પુલજીવનના લ્હાવ.

હાં રે, ગુંથો...ગુંથો અમર વરમાળા

હો આત્મ ઉજમાળા મેલી જશો ન લોલ.

હાં રે, ઘેલી...ઘેલી અકેલી પુલબાળા

હો રાસ રઢીઆળા મુકી જશો ન લોલ.

યો ગી બા બા નો રા સ

આભે ધૂમે કાળી વાદળી રે,

કરતી વીજલડી ચમકાર:

રાજન, રહોને આ એક રાતડી રે.

વાંકીચુંકી છે વ ન વા ટ ડી રે,

ધેરે જગને ઘોર અંધાર:

રાજન, રહોને આ એક રાતડી રે.

બાળા યોગીની હું ગરીબડી રે,

નયણે છલકે ને હ ર સ રે લ:

રાજન, રહોને આ એક રાતડી રે.

હડતાં પંખીડાં માળે પળે રે,

પુલડાં વેલે ઝોલાં ખાય:

રાજન, રહોને આ એક રાતડી રે.

અંગો ઢીલાં તમ થાકે ઢળે રે,

મુખડું કોમળ આ કરમાય:

રાજન, રહોને આ એક રાતડી રે.

મ્હારી પૂરી ભરી ફળછાબડી રે,

પીળે તાળું ઝરણું નીર:

રાજન, રહોને આ એક રાતડી રે.

સૂળે, મ્હારે છે પુલસેજડી રે,

જાવા આવા કેમ અધીર ?

રાજન, રહોને આ એક રાતડી રે.

ઘેર આવજો રે

મારે ફળિયે તે લીમડાની છાંય છે રે,
ઝેના કાલની કડવાશ લહરાય મારી બેન
ઘેર આવજો રે..

મારે ફળિયે પોપટજનું જીથ છે રે,
ઝેને બોલે બોલે રામધુન મારી બેન
ઘેર આવજો રે..

મારે ફળિયે તે તુલસીનાં વન છે રે,
ઝેને માંજર ધમકતી મ્હેક મારી બેન
ઘેર આવજો રે.

મારે ફળિયે ગાવડલી માત છે રે,
ઝેની આંખો મીઠી રળિયાત મારી બેન
ઘેર આવજો રે..

મારે ફળિયે માંડવડાની વેલ છે રે,
ઝેની ડાલે બટમોગરાની રેલ મારી બેન
ઘેર આવજો રે..

મારે ફળિયે તે સાથિયાની જાત છે રે,
તાં બેસી કરીશું વાત જાઈબેન
ઘેર આવજો રે..

લ્યો લ્યો પા ન ખી ડાં

આંગણે ઉગી હો ના મ ર વેલ, લ્યો લ્યો પાનખીડાં;
ઝરમર ઝાંઝ ધીરે જળહેલ, લ્યો લ્યો પાનખીડાં.

બળતી ખરા બપોરની લ્હાય, લ્યો લ્યો પાનખીડાં;
ઝોરડે રૂડી રમે ધુપઝાય, લ્યો લ્યો પાનખીડાં.

પાતળી ક્યારેક લયકે વેલ, લ્યો લ્યો પાનખીડાં;
પ્રગટે તાનં પલ્લવ તે વેળ, લ્યો લ્યો પાનખીડાં.

તમતમ તીખી ને બાળે વેશ, લ્યો લ્યો પાનખીડાં;
મીઠી લલ્લનને લેન લવલેશ, લ્યો લ્યો પાનખીડાં.

પરબો માંડી મેં પાનની બેન, લ્યો લ્યો પાનખીડાં;
અરપું આવો ચેતનનાં ચેન, લ્યો લ્યો પાનખીડાં.

હમરે ઝેવી હો ના મ ર વેલ, લ્યો લ્યો પાનખીડાં;
હેશે બહાલી જીવનરસ હેલ, લ્યો લ્યો પાનખીડાં.

આ વ નો

આવળે આવળે રે,
 મોંઘાં મ્હેમાનો આવળે;
ફહાવળે ફહાવળે રે,
 કુશળ સંદેશો ફહાવળે.

આ શિ પ શે ષો
 પ્રે મ નાં પી યુ ષો
દુઃખી આ દેશે રે,
 થો ડાં થો ડાં વરસાવળે.
 આવળે૦

રસિક મુશીલાં
 ભોળાં સ્વજનિયાં !
દેવી આ દેશે રે
 રસના મુમંત્રો શિખાવળે.
 આવળે૦

દર્શનની પ્યાસી
 આંખડી ઉદાસી
કાલકે રે કાંઠડે રે
 વળી વહેલેરી હસાવળે.
 આવળે૦

વી ર પ સ લી

વીરપસલી લે વીરપસલી

મારી નાનકડી બેની ! વીરપસલી:
મારી લાડકડી બેની ! વીરપસલી.

વનવનમાં બાલવસંત વહે,
વીરવીરમાં એવી બેન રહે;

મેં વીણી-ગુંથી આ કુસુમકળી:
લે લાડકડી બેની ! વીરપસલી.

રણુરણુમાં રસવરણ વરસે,
વીરવીરમાં એવી બેન હસે;

આ ભાષા મરીખની...ભાવભળી:
લે લાડકડી બેની ! વીરપસલી.

અ મ ર હો

અ મ ર હો, અમર હો.

દેવી જ્ઞાતાં અમર હો;

રસનાં જ્ઞેતાં અમર હો:

અ મ ર હો, અમર હો.

મનહર સ્મરણાં અમર હો;

અંતર સોણાં અમર હો:

અ મ ર હો, અમર હો.

હેતમાં ન્હાવાં અમર હો;

હૈયેરાં ઉડવાં અમર હો:

અ મ ર હો, અમર હો.

રસની તૃષા અમર હો;

ઉરની આશા અમર હો.

વ સં ત પ્રા ણુ

વ ન વ ન ઉભી'તી લીલી વાડીએ રે,
વાડીએ વાડીએ પુલડાંવેલની જુલ
રસિયો કાલે વસંતપ્રાણુ પુલડે ભર્યો રે.

પુલ પુલ માંડી છે નાની ક્યારીએ રે,
ક્યારીએ ક્યારીએ અમૃતરેલ મંજુલ
રસિયો આજે વસંતપ્રાણુ હમયે ઝર્યો રે.

કણુ કણુ વીણી મધુઓ સંધર્યા રે,
મધની ધારે સુસૌભન સાથિયા યાવ
રસિયો આજે વસંતપ્રાણુ ઢાને ધરું રે

ઝમ ઝમ નેણે જુલે જલદીવડાં રે,
વાડલીના વીરા માળીડા દૂર મા જાવ
રસિયો કાલે વસંતપ્રાણુ તુને વરું

કું લ કું કર માણું રે

પૃથ્વી પુનમતણી વેલડી,
એક વેલે વસંત લ કુલ:
કુલકું કર માણું રે.

ખેલે ગગનભર ઘેલડી,
ઝીલી ઝીલી આનંદની મુલ:
કુલકું કર માણું રે.

આવ્યો નદુગર ભોગીઓ,
એના મેલા હો મા ર ભુ મંત્ર:
કુલકું કર માણું રે.

નહાની પાંખડીઓ ડાલીઓ,
સહુ ઉડ્યા સુ અંધ ર સરંગ
કુલકું કર માણું રે.

વ્યોમે ચડી દુઃખવાદળી,
ઉરે છુટીઆં વજ્ર ત્રિશુલ:
કુલકું કર માણું રે.

અવનિ અમાસતણી વેલડી,
એક ખોયું વસંત લ કુલ:
કુલકું કર માણું રે.

ફાલ ન કુમાર

ક્યાં ગયો એ ફાલ ન કુમાર ?

પૂર્ણ પુરુષ અવતાર: ક્યાં૦

દેવકીનો દેવબાળ,

ગોપગોપીનો ગોપાળ;

કંસરાખનો કૂર કાળ:

ગ્રીતાનો ગાનાર: ક્યાં૦

બંસરી બળવનાર,

ગોવરધનને ધારનાર;

ચૈત્રે ચનન નાચનાર:

અવનિનો ઉદાર: ક્યાં૦

પૂર્ણ પુરુષ અવતાર

ક્યાં ગયો એ ફાલ ન કુમાર ?

મોહન મૂર્તિ

વન માળી, વૃજ વાડીની વારે
હૈયાની વાસ પમરાય છે રે;
તારી મૂર્તિ મધુરી રચાય છે.

હરિ, વૃજ દારે અતિથિ થાતાં
આસાના સુર સંભળાય છે રે;
તારી મૂર્તિ મધુરી રચાય છે.

ત્રિભુવન, તારે રસમન્દિરિયે
તનમન અમારાં ધરાય છે રે;
તારી મૂર્તિ મધુરી રચાય છે.

મોહન, મુખકું જોતાં જરાકે
ચક્ષુનાં તેજ હબરાય છે રે;
તારી મૂર્તિ મધુરી રચાય છે.

મુજ જીવનના પ્રાણે પલેપળ
તારો જ જીવ જવાય છે રે;
તારી મૂર્તિ મધુરી રચાય છે.

બાર પધારો રાજ

બાર પધારો રાજ

પ્રભુ, મારે બાર પધારો.

પ્રાણ વધાવે આજ

પ્રભુ, મારે બાર પધારો.

પુછ્યો પવન, વળી સ્વરજ પુછ્યો;

પુછ્યો પશુનો સમાજ:

પ્રભુ, મારે બાર પધારો.

વનવન લખીઓ ને રણ રણ લખીઓ;

લખીઓ સાગરને પાજ:

પ્રભુ, મારે બાર પધારો.

બાળ વદન જોયો, જોગી નયન જોયો;

જોયો અંતરને અવાજ:

પ્રભુ, મારે બાર પધારો.

બાર પધારો રાજ

પ્રભુ, મારે બાર પધારો.

વિશ્વ વધાવે આજ

પ્રભુ, મારે બાર પધારો.

પૂર્વની પૂજા

પૂજું પ્રકાશ મારા પૂર્વનો રે લોલ,
દુનીયાનો દિન મ જિ પ્રાણુ જો:
પૂજું પ્રકાશ મારા પૂર્વનો રે લોલ.

સરિતાને પુર ધરં દીવડો રે લોલ,
પુલડો વધાવું મારું જ્ઞાણુ જો:
પૂજું પ્રકાશ મારા પૂર્વનો રે લોલ.

વિનિતિ વદું ને પાય લાગતી રે લોલ,
માગું હું મંગલ ઉજસ જો:
પૂજું પ્રકાશ મારા પૂર્વનો રે લોલ.

જાંખી તે જ્યોત દૂર જાગતી રે લોલ,
જાગે છે નયણીની આશ જો:
પૂજું પ્રકાશ મારા પૂર્વનો રે લોલ.

લુખરા અંધાર ગાઠ વીતશે રે લોલ,
વળશે અલંગ મારું જ્ઞાણુ જો:
પૂજું પ્રકાશ મારા પૂર્વનો રે લોલ.

જગનો આનંદ ફરી ફોરશે રે લોલ,
તપશે હો દિન મ જિ પ્રાણુ જો:
પૂજું પ્રકાશ મારા પૂર્વનો રે લોલ.

વર્ષાનો રાસ

વર્ષા તો સાત સાત બહેનડી રે લોલ;
સાતે તે બહેનીઓ અપાર ને: વર્ષાં.

વર્ષાની એક બહેન વાદળી રે લોલ;
વાદળીએ જમત જલધાર ને: વર્ષાં.

વર્ષાની એક બહેન વીજળી રે લોલ;
વીજળીએ પ્રાણુ તેજ તાર ને: વર્ષાં.

વર્ષાની એક બહેન ચાંદની રે લોલ;
ચાંદનીએ ચંદ્ર કિરણ હાર ને: વર્ષાં.

વર્ષાની એક બહેન વેલડી રે લોલ;
વેલડીએ પુલ મધુ ભાર ને: વર્ષાં.

વર્ષાની એક બહેન ઢેલડી રે લોલ;
ઢેલડીએ પ્રેમ વ્રત વિહાર ને: વર્ષાં.

વર્ષાની એક બહેન રુકિમણી રે લોલ;
રુકિમણી તે રૂપનો અંબાર ને: વર્ષાં.

શૈ શ વ નો રા સ

ધે રી ધે રી ચાંદનીમાં બોલે કાયલીઓ;
ધે રી ધે રી ચાંદનીમાં ડાલે ડાલરીઓ:

બોલે કાયલીઓ
ને ડાલે ડાલરીઓ;
ધે રી ધે રી ચાંદનીમાં બોલે કાયલીઓ.

સૃષ્ટિએ સુ ગં ધ રં ગ
ઢોળે ડાલરીઓ;
જગનો જાદુઈ કં હ
રોળે કાયલીઓ:
ધે રી ધે રી ચાંદનીમાં બોલે કાયલીઓ.

બાગે ડાલરીઓ
ને હૈયે કાયલીઓ;
ધે રી ધે રી ચાંદનીમાં બોલે કાયલીઓ:
ધે રી ધે રી ચાંદનીમાં ડાલે ડાલરીઓ.

મારાં કુલ

કુલ 'મારાં રીસાઈ ગયાં.

રીસાઈ ગયાં - મન સુનાં થયાં;

કુલ મારાં રીસાઈ ગયાં.

કાલે ન બોલીયાં ને આજે ન બોલતાં,

મીઠી નયન સહિ મુંગાં થયાં:

કુલ મારાં રીસાઈ ગયાં.

સુરજ મુખી નાં આજ ઉઘડે ન અંતરો,

મોગરા ને મુખ હાસ લેવાઈ ગયાં:

કુલ મારાં રીસાઈ ગયાં.

ખીલ્યા ગુલાબ કેરી ખરતી પાંખડીઓ,

કે શુનાં લાલ તેજ કરમાઈ ગયાં:

કુલ મારાં રીસાઈ ગયાં.

લાડે રમાડું વાળ ! મીટ ભરો મીઠડી,

નિંદરને છે ન કેમ ઝડપાઈ ગયાં ?

કુલ મારાં રીસાઈ ગયાં.

મોઝરાની માળ

મોઝરાની માળ, મારી મોઝરાની માળ;
નાની રસાળ, મારી મોઝરાની માળ.

બહેને વીણેલ કળી
બાએ ગુંથેલ વળી

કંઠે લટકે ત મારી મોઝરાની માળ.

આમ ફરે તેમ ફરે
ચકર ચકર પુદી લે

ઘટી ઘટી શું મારી મોઝરાની માળ:
દેવતણે ચરણ મારી મોઝરાની માળ.

ઢાળ અને સાલ

[ગીતોનાં ડોલન રૂપે તો છે અને કેટલાંકના ઢાળ પણ નાણીતા છે. વળી કુદરતથી જ સંગીતસંસ્કારી એવી કેળવાએલી કન્યાઓ હવે દરેક ગીતને તેના ભાવને અનુકૂળ ઢાળ બેસાડે છે તેથી નવાં લખાએલ કેટલાંક ગીતોના ઢાળની હજુ ન જોવી જ લાગશે.]

અમર હો [૧૯૧૫] ‘સોનબાઈના ગીત’ના

આમંત્રણ [૧૯૧૬] શેના લીધા મારા રયામ,

અખોલડા શેના લીધા રે...ને મળતો

હર માં ઉભરાણું રે [૧૯૧૫] બેડું માં નંદવાણું રે

કાઈ ઝીલશે [૧૨, ૮, ૧૬]

ક્યાં રે ગયો? [૧૯૨૨] ક્યા માગું મેં ક્યા માગું

એસી ટુંકીસી હંદગીમેં ક્યા માગું?

ફોનકુમાર [૨, ૮, ૨૩]

ગરબો [૩૦, ૧, ૧૬] રંજે રમે આનંદે રમે

આજ મારાં દુર્ગા રંજે રમે.

ધેર આવજો રે [૧૨, ૫, ૨૭] મને બૂલી ગયો છે મારો છેલડો રે

ચંદ્રલોકનાં બાલ [૧૯૨૫]

ડોલરિયો [૧૯૧૬] ‘આમંત્રણ’ના જેવો

ઢીંગીબાઈ [૧૯૨૬] અમે કાળા ને કામણુગાળા કે કરીએ કા કા કા

ફોન [૧૯૧૮]

નાહિ બૂલું [૧૯૧૫]

પતંજિયાનું મીત [૧૯૨૬] મેં તો કુંકુમે લીધું માં આંગણું રે લોલ

પૂર્વની પૂજા [૧૯૨૫] પ્રકટયા શ્રીકૃષ્ણ મનભાવતા રે લોલ
પુલકું કરમાણું રે [૧૯૨૨] જર્ણવી જગની ધુમે રે...નો ટુંકો લય

પુલખાળાનો રાસ [૧૯૨૫]

ફેરે છે મ્હોર [૧૯૧૫] બોલે છે મોર

બાર પધારો રાજ [૧૯૨૪] આનંદ આનંદ આનંદ આજે

ખેનખા [૧૯૨૫] ‘અમર હો’ના જેવો

ખેનીના બાલ [૨૩, ૧, ૧૭] કાનની પછેડી પુલકાં ભાત;

કાનજી ઓઢતા દિ’ ને રાત:

ભમરો [૧૯૨૦] ‘પૂર્વની પૂજા’ના જેવો

ભાષખેન [૧૯૨૪] સોનલા ગેડી ને રૂપલા દહુલિયો રે

ભાવનાકુમારી [૨૬, ૬, ૨૩]

ભમર રૂહો [૧૯૨૦] ‘સોનખાષના ગીત’નો

માતા [૧૯૧૫] સામા ઓરડિયામાં નાગજી પોઢયા

નાગણી નાનેરું બાળ, મારા જ્ઞાલા.

મારો વાડી [૧૯૧૫] કારતક મહીને કૃષ્ણ કૃપાળા

જ્ઞાલા બંસીવાળા, રાજ રૂપાળા રે વજ્રમાં આવોને.

મારાં પુલ [૨, ૪, ૨૮]

માવડી [૧૯૧૫] છેટો છેટો રે’ નંદના છોકરા રે

મોગરાની માળ [૧૯૨૮] ‘કોરી સી હંડીમેં આવલ પકાયા’

એ મુસલમાન સ્ત્રીગીત...નો

મોરલો નાચે છે [૧૯૧૫] ‘ઢીંગીબાઈ’ને મળતો

મોહનમૂર્તિ [૧૯૨૩] જય છે જય છે જય છે રે

આ વખત ભણ્યાનો વહી જય છે.

યોગીબાળાનો રાસ [૧૯૧૯] આલમાં ઝીણી ઝખુંકે વીજળી રે
ઝીણા ઝરમર વરસે મેહ
ગુલાબી, કેમ કરી જાણો ચાકરી રે?

રસચુંદડી [૩૧, ૧૨, ૧૯૨૨]

રસબાળા [૧૯૧૫] શેરી વળાવી સજ કંઈ, ઘેર આવોને;
આંગણિયે વેઈ પુલ, હરિ ઘેર આવોને.

રસરાજ [૧૯૧૫] ગોકુળ આવળે રે મહારાજ

રીસામણી [૩૧, ૬, ૧૯]

લ્યો [૧૪, ૮, ૨૩]

લ્યો લ્યો પાનખીડાં [૧૦, ૯, ૨૩]

વર્ણનો રાસ [૨૦, ૭, ૨૬] ખમ્મા, વીરાને જઈ વારણે રે લોલ
વસંતપ્રાણ [૧૭, ૮, ૨૩] શેરનો સુખો ક્યારે આવશે રે...ને મળતો
વિદાય [૧૯૧૯]

વિમાન [૧૯૧૫] 'પતંગિયાંના ગીત' જેવો

વીરપસલી [૨૦, ૩, ૨૩] વનરાવન મોરલી વાગે છે;
એનો શબ્દ ગગનમાં ગાજે છે.

વીરાનું બાળ [૧૯૧૯] 'મોગરાની માળ' જેવો

વીરો વધાવો [૧૯૧૫] આજનો લ્હાવો લીજીએ રે
કાલ કોણે દીઠી છે ?

વેણી વિખરાણી [૧૯૧૫] મેઘાંબર ગાજે

શું રે હશે ? [૧૯૨૦] 'ક્યાં રે ગયો'ના જેવો

શૈશવનો રાસ [૧૯૨૬]

સૌભાગ્ય ભાગ્યાં [૧૯૧૫] કુંજલડી સંદેશો અમારો

જમ વાલમને કહેજો જ રે...ને મળતો

હાલરડું [૧૯૧૫] 'સોનબાઈના ગીત'નો

હોડલી [૨૮, ૧, ૧૭] પુરનો મોરલો હો રાજ...નો

मुद्रास्थान : वसंत मुद्रास्थान. मुद्रा : श्रीमन्महा ईश्वरान्न भेदा
धीमंतिरोऽः । अमहावाह

३६ छा प ना र : कु भा र मि न्द री सा य पु र : अ म हा न

